

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1936 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2, 3 och 9 förordningen den 17 maj 1935 (nr 176) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa, m. m.

I en till riksdagen avlåten, den 28 februari 1936 dagtecknad proposition nr 123, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att

dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2, 3 och 9 förordningen den 17 maj 1935 (nr 176) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa,

dels ock besluta, att staten skall, för ökning av konungariket Sveriges stadshypotekskassas grundfond, genom fullmäktige i riksgäldskontoret ställa till förfogande svenska statens tre och en halv procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av 25 miljoner kronor med rätt för kassan att i enlighet med de i förordningen angående kassan givna bestämmelserna taga sagda obligationer i anspråk.

Berörda författningsförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av §§ 2, 3 och 9 förordningen den 17 maj 1935 (nr 176) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa.

Härigenom förordnas, att §§ 2, 3 och 9 förordningen den 17 maj 1935 angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

§ 2.

Såsom grundfond för hypotekskassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens tre och en halv procent obli-

gationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av etthundratjugufem miljoner kronor.

Grundfundsobligationerna fortfara — — — anspråk tagna.

§ 3.

Därest grundfonden skulle, genom på hypotekskassans rörelse i dess helhet uppkomna förluster, nedgå till etthundrasjutton miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån, med mindre Konungen därtill lämnar tillstånd. Om grundfonden av sådan anledning skulle nedgå till etthundranio miljoner kronor, må nytt lån icke upptagas, med mindre riksdagen på Konungens framställning det medgiver.

Kassans styrelse — — — nu sagts.

§ 9.

Hypotekskassan förvaltas — — — röst bidragit.

Verkställande direktör utses och entledigas av styrelsen. Beslut därom må icke av styrelsen fattas, med mindre styrelsens samtliga ledamöter äro tillstädes och beslutet biträts av den av Konungen förordnade ordföranden eller den av fullmäktige i riksgäldskontoret utsedde ledamoten.

Närmare bestämmelser — — — för hypotekskassan.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I förordningen den 17 maj 1935 (nr 176) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa stadgas angående kassans grundfond och upplåningsrätt i huvudsak följande:

Såsom grundfond för kassan ställer staten genom fullmäktige i riksgäldskontoret till förfogande svenska statens $3\frac{1}{2}$ procent obligationer, ouppsägbara från innehavarens sida, till ett nominellt belopp av 100 miljoner kronor. Därest grundfonden skulle genom på kassans rörelse i dess helhet uppkomna förluster nedgå till 94 miljoner kronor, må kassan icke upptaga nytt lån, med mindre Kungl. Maj:t därtill lämnar tillstånd. Om grundfonden av sådan anledning skulle nedgå till 88 miljoner kronor, må nytt lån icke upptagas, med mindre riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t det medgiver.

För anskaffande av erforderliga medel äger kassan att emot räntebärande, till innehavaren ställda obligationer upptaga lån att inom viss, i låneavtalet angiven tid återbetalas antingen genom årlig amortering eller efter uppsägning utan fastställd amortering. Sammanlagda beloppet av kassans utelöpande obligationer må icke vid något tillfälle uppgå till mera än tio gånger det belopp, kassans grundfond och reservfond tillhoppa utgöra. I nu nämnd ordning må lån även upptagas för konvertering av äldre lån.

I skrivelse till Konungen den 17 januari 1936 har *styrelsen för konungariket Sveriges stadshypotekskassa* hemställt om ökning av grundfonden från 100 till 125 miljoner kronor, därvid styrelsen anförde:

Då grundfonden för närvarande utgjorde 100 miljoner kronor och reservfonden vid utgången av år 1935 kunde beräknas utgöra i runt tal 7.5 miljoner kronor, omfattade kassans upplåningsrätt cirka 1,075 miljoner kronor. Vid utgången av år 1935 funnos utelöpande obligationer till ett belopp av inalles cirka 955 miljoner kronor, inberäknat per den 15 mars 1936 uppsagda obligationer å cirka 33 miljoner kronor, vilka komme att kontant inlösas. Det obligationsbelopp, som kassan för närvarande ägde ytterligare utgiva, vore alltså i runt tal 120 miljoner kronor.

För att kassan måtte bli i stånd att möta det ökade lånebehov, som kunde förväntas uppstå, och särskilt den temporära ökning av beloppet av utelöpande obligationer, vilken kunde bli en följd av konverteringserbjudanden från kassans sida, syntes en ökning av grundfonden med 25 miljoner kronor vara påkallad och lämplig.

Med åberopande av vad sålunda anförts har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga förslag till ändrad lydelse av § 2 första stycket och § 3 första stycket förutnämnda förordning angående kassan, innebärande ändring av beloppen 100, 94 och 88 miljoner kronor till respektive 125, 117 och 109 miljoner kronor.

Styrelsen har sedermera i skrivelse den 6 februari 1936 hemställt om ändring jämväl i annat avseende av nyssnämnda förordning samt därutinnan anfört bland annat:

Av ledamöterna i kassans styrelse utsåge Kungl. Maj:t fyra, däribland en till ordförande, samt fullmäktige i riksgäldskontoret en, vilken skulle vara vice ordförande. De tre ledamöter, vilka förutom ordföranden skulle förordnas av Kungl. Maj:t, utsåges efter förslag av hypoteksföreningarnas ombud å ombudsstämma. Förordningen innehölle i §§ 4 och 9 stadganden angående särskild ordning för vissa beslut. I § 9 tredje stycket föreskrevs sålunda, att styrelsen ägde utse och entlediga verkställande direktör samt att beslut, varigenom verkställande direktör utsåges, icke finge av styrelsen fattas, med mindre styrelsens samtliga ledamöter vore tillstädes och minst fyra om beslutet ense. I § 4 åter stadgades, att beslut i vissa där avsedda fall icke finge av kassans styrelse fattas, med mindre styrelsens samtliga ledamöter vore tillstädes och beslutet biträts av den av Kungl. Maj:t förordnade ordföranden eller den av fullmäktige i riksgäldskontoret utsedde ledamoten. Sistnämnda ordning för styrelsens beslut vore även i annat avseende föreskriven i § 7 förordningen angående grunderna för stadshypoteksföreningars bildande och verksamhet. Berörda olikhet i bestämmelserna hade uppkommit under behandlingen i riksdagen, utan att något särskilt motiv härför anförts, och saknade enligt styrelsens mening rationell grund. Önskvärt vore, att överensstämmelse nu kunde åvägbringas mellan de ifrågavarande bestämmelserna, och borde då lämpligen stadgandet i § 9 förordningen angående hypotekskassan undergå härför erforderlig jämkning. En dylik förändring påkallade emellertid, att bestämmelsen gjordes tillämplig såväl vid beslut, varigenom verkställande direktör utsåges som vid beslut att entlediga verkställande direktören.

Departementschefen har anslutit sig till de av styrelsen sålunda framlagda förslagen.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

I likhet med departementschefen finner utskottet sig på av styrelsen för stadshypotekskassan anförda skäl kunna tillstyrka, att en förstärkning av kassans grundfond kommer till stånd med föreslaget belopp av 25 miljoner kronor. Ifrågavarande tillskott till grundfonden torde av fullmäktige i riksgäldskontoret böra ställas till kassans förfogande i statsobligationer av samma beskaffenhet som de, vilka för närvarande utgöra kassans grundfond.

Utskottet.

Utskottet biträder även förslaget att i samband med denna grundfundsökning Kungl. Maj:ts tillstånd för upptagande av nytt lån förklaras erforderligt, om grundfonden nedgår till 117 miljoner kronor, samt att riksdagens tillstånd för upptagande av nytt lån skulle erfordras, om grundfonden nedgår till 109 miljoner kronor.

Den ifrågasatta jämkningen av § 9 i förordningen angående hypotekskassan har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 26 mars 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 24.